2026Z25142

(ingezonden 16 november 2026)

Vragen van de leden Jagtenberg en Boujdaini (beiden D66) aan de staatssecretaris van Defensie over het artikel ‘Na Palantir gaat Defensie opnieuw in zee met een controversieel Amerikaans bedrijf’.

Kunt u een overzicht geven van alle toepassingen en locaties waar software en andere producten van Anduril momenteel door Defensie worden gebruikt? Klopt het dat het ministerie voornemens is om in de toekomst op grotere schaal gebruik te maken van producten van Anduril?

Waarom heeft Defensie tegenover Follow the Money (FTM) aangegeven geen uitspraken te willen doen over eventuele aankopen van Anduril, terwijl Anduril zelf op zijn website melding maakt van de samenwerking met Defensie? Hoe verklaart u dit verschil in communicatie?

Wie hebben toegang tot de informatie die met behulp van de software van Anduril wordt verzameld, verwerkt of opgeslagen?

Klopt het, zoals in het artikel van FTM wordt gesteld, dat medewerkers van Anduril toegang kunnen hebben tot gevoelige militaire informatie? Zo ja, om welke informatie en welke medewerkers gaat het precies?

Waarom is bij Anduril niet, zoals bij Palantir, de maatregel ingevoerd dat uitsluitend medewerkers met de Nederlandse nationaliteit toegang krijgen tot het netwerk?

Kunt u uitsluiten dat de Amerikaanse overheid op grond van Amerikaanse wetgeving toegang kan opeisen tot gegevens van Defensie die door Anduril worden verwerkt of opgeslagen, ongeacht waar deze gegevens zijn opgeslagen? Zo nee, welke risico's brengt dit met zich mee voor de nationale veiligheid?

Waarom kunt u niet uitsluiten dat Anduril, al dan niet in opdracht van de Amerikaanse overheid, de ondersteuning en het leveren van software-updates voor de door Defensie aangekochte software eenzijdig kan stopzetten? Erkent u dat dit een risico vormt voor de operationele inzetbaarheid van Defensie en de nationale veiligheid? Zo nee, waarom niet?

Erkent u dat de aanschaf en het gebruik van software van Anduril de afhankelijkheid van Nederland van Amerikaanse technologie op het gebied van defensie en veiligheid vergroten?

Welke alternatieven voor de producten van Anduril zijn bij de aanschaf overwogen? Erkent u dat er ook Nederlandse en Europese aanbieders zijn die vergelijkbare oplossingen kunnen leveren? Zo ja, waarom is er niet gekozen voor een Nederlandse of Europese oplossing?

Overwegende dat Defensie al jaren tijd en geld heeft gestopt in counter-drone onderzoeken en ontwikkeling van systemen en oplossingen (dat al ruim beschikbaar is in de Nederlandse industrie en Oekraïne hier al gebruik van maakt), waarom kiest Defensie er vervolgens niet voor

om die systemen dan ook daadwerkelijk aan te kopen?

Overwegende dat de urgentie vraagt om een snelle oplossing en dat het Ministerie van Defensie op het gebied van beleid, ontwikkeling en testen al de nodige stappen heeft uitgewerkt (denk hierbij aan APOS, EU PCA Lead Drones/C-Drones en de Drone Capability Coalition for Ukraine, waarbinnen al veel oplossingen zijn inclusief Oekraïense praktijkervaring), waarom bereiken dit beleid en de beschikbare Nederlandse oplossingen de operationele eenheden dan niet?

Overwegende dat de ontwikkeling van drones zich razendsnel voltrekt, met ontwikkelcycli van slechts 6 tot 8 weken zoals de praktijkervaringen uit Oekraïne laten zien, is het voor de operationele beschikbaarheid dan niet cruciaal dat Defensie zelf dicht op deze ontwikkelingen zit en de mogelijkheid heeft om software zelfstandig door te ontwikkelen? Erkent u daarnaast het risico van afhankelijkheid van een partij met nauwe banden met de Amerikaanse regering, die eerder heeft laten zien de toegang tot software te kunnen beperken, zoals in het geval van Starlink in Oekraïne?

Hoe beoordeelt u de publieke uitspraken van Anduril-oprichter Palmer Luckey over autonome wapensystemen, waaronder de uitspraak ‘I love killer robots’? In hoeverre zijn dergelijke uitspraken betrokken bij de beoordeling van Anduril als leverancier van het ministerie van Defensie?

Overwegende dat in het artikel van FTM Defensie bevestigt dat ethische overwegingen onderdeel zijn geweest van de besluitvorming over de aanschaf van producten van Anduril, welke ethische vraagstukken zijn daarbij concreet meegewogen? Waarom hebben deze overwegingen uiteindelijk niet aan de aanschaf in de weg gestaan?

Welke eisen stelt Defensie in aanschafprocedures en contracten voor militaire AI aan de herkomst en actualiteit van data, logging en versiebeheer, testen onder realistische omstandigheden, gedrag bij degradatie of uitval, en grenzen aan de gebruiksomgeving van het systeem? Zijn deze eisen bij Anduril gesteld en onafhankelijk geverifieerd?

Klopt het dat de Kamer niet vooraf is geïnformeerd over de aanschaf van de Counter-Unmanned Aircraft System (C-UAS)-oplossingen van Anduril? Zo ja, waarom is de Kamer hierover niet geïnformeerd? Bent u bereid de Kamer voortaan actief te informeren over de aanschaf van gevoelige militaire software, AI-toepassingen en autonome wapensystemen, waaronder C-UAS-oplossingen?

Is Lattice, inclusief een eventuele koppeling met het Maven Smart System van Palantir (waarvan Defensie bevestigt dat die technisch mogelijk is), voorgelegd aan de Adviescommissie Internationaal Recht en Conventioneel Wapengebruik (AIRCW) in het kader van artikel 36 van het Eerste Aanvullende Protocol? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer, met welke uitkomst, en zijn daarbij ook de configuratie en het beoogde gebruik beoordeeld?

Overwegende dat in de Kamerbrief van 15 oktober jl. staat dat aanpassingen aan eerder goedgekeurde middelen als nieuw gelden wanneer de werking of het effect verandert, wie

beoordeelt bij software-updates van Anduril of de werking of het effect verandert, op basis van welke informatie, en kan Defensie dit onafhankelijk verifiëren voor zover Defensie geen inzicht heeft in de broncode?

Welke opvolging heeft u tot op heden gegeven aan de motie Jagtenberg c.s. over een pilotproject gericht op de ontwikkeling van een prototype collaborative combat aircraft?